

SLOVENSKI NAROD

Izbaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznika. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrt & Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3.—, večji inzerati petič vrt & Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod selja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Rnalska ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODREZNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 300.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 28. JESSENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

REŽIM TAJNE POLICIJE V ITALIJI

Mussolini je izločil fašistične hierarhe in zasnoval vso oblast na tajni policiji, ki je postala neomejen gospodar v državi

Pariz, 25. oktobra. Tukajšnji listi antifašistične koncentracije napovedujejo, da bo Mussolini v najkrajšem času povečal svojo diktatorsko oblast. Zaradi tega je bila izvršena revizija statuta fašistične stranke. Po novih določbah statuta bo fašistična stranka izgubila še ono malo strankarske avtonomije, ki jo je imela do sedaj in se bo popolnoma pretvorila v meščansko milico, ki bo v službi fašistične države. Oni elementi, ki pod vodstvom bivšega tajnika fašistične stranke Turatia poskušajo uvesti v fašistično stranko več svobodne akcije, da bi se moglo delo fašističnega režima vsaj nekoliko postaviti pod javno kontrolo, so bili takoj odžagani. Mussolini je na ta način pobil tudi vse poskuse, da bi se vodstvo stranke poverilo triumviratu, ki bi nadomestil dosedanjega tajnika stranke in ki bi po navodilih Mussolinija vodil strankino organizacijo.

Istočasno se je povečala tudi aktivnost tajne fašistične policije, znane pod imenom Ovrta. Akcija te tajne fašistične policije je sedaj razširjena tako, da je nemogoča vsaka tajna organizacija.

Dela te tajne policije ne more več kontrolirati niti vodstvo stranke, niti veliki fašistični svet, marveč je neposredno podrejena Mussoliniju. Tisku je zabranjeno poročati o procesih, ki se vrše pred izrednim fašističnim tribunalom. Tajna policija zapira vse, ki niso dovolj zanesljivi. Vsi ti aretiranci, ki jih je na stotine, so bili deportirani baš v času, ko je fašistična vlada lansirala v inozemstvu vest, da se pripravlja v Italiji amnestija političnih kazencev.

Postopanje s političnimi kazenci je zelo poostreno in jim je prepovedano čitanje knjig in novin. Persekucije, ki se vrše na otokih, so tako strašne, da nesrečni kazenci naravnost obupujejo. V ječi v Volteri so politični kazenci začeli z gladovno stavko. Enak je položaj v ječah v Civita Vecchia, kjer je nad 200 političnih jetnikov. Tudi tu že več dni odklanjajo vsako hrano. Na otoke Ventotene so bili v zadnjih mesecih v masah deportirani politični kazenci.

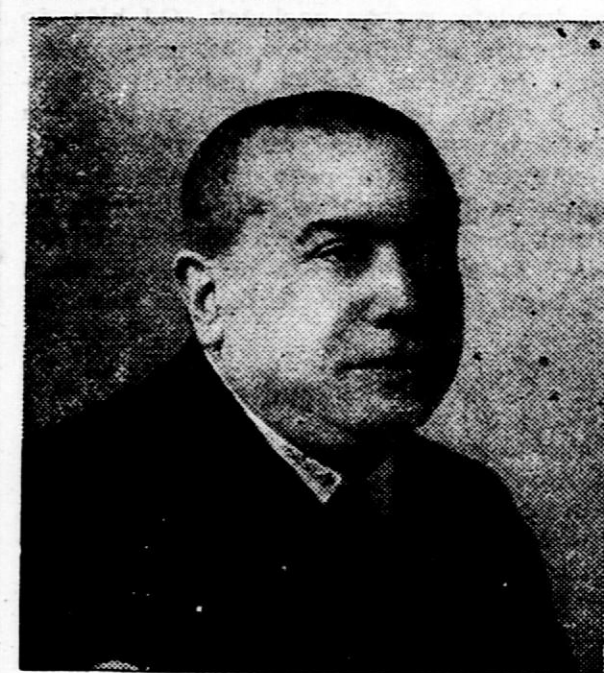
Položaj v Julijski Krajini je v vsakem pogledu obupen. Aretacije se vrše na debelo. V Kopru so aretirali nekega

kmetiča, ki je bil osumljen, da je skupno z nekaterimi drugimi, ki tudi niso člani fašistične stranke, te dni razobesil rdečo zastavo. V Podgradu je bilo aretiranih 12 ljudi, ki so osumljeni, da so zamazali in strgali fašistični grb s tamošnjega fašističnega doma. V Cerovu je aretiranih mnogo ljudi, o katerih trde, da so bili člani neke tajne slovenske organizacije. V Desani je bil aretiran seljak Pernetič zaradi tega, ker je protestiral pri županu, da se v sedanjih težkih časih, ko kmetje ne morejo plačati niti zaostalih, a kamoli novih davkov, prodajajo kmečka posestva zaradi neplačanih davkov. Sodišča v Gorici, Trstu in na Reki dnevno obsojajo številne Hrvate in Slovence zaradi tega, ker so poskušali brez dokumentov prekoračiti mejo. V Gorici je tamošnji fašistični tajnik Avenanti, ki je znan zaradi preganjanja Slovencev v goriški pokrajini, sam dal postaviti bombo pred svoje stanovanje v ulici Leopardo. To bombo so našli fašistični miličniki in jo odstranili. Avenantiju pa je to služilo za povod, da je mogel aretirati mnoge fašistični stranki neljube ljudi.

Fran Milčinski

Ljubljana, 25. oktobra.

Kdo nam bo pravil smešnice in vesele zgodbe, kdo pravilce pripovedoval našim malim in nam velikim? Milčinskega ni več, otrpil je večni smehljaj na mrzlih ustnih dobrodušnega modrijana in vedno odpuščajočega učitelja, utihnil je Fridolin Zolna za večno.

Rado Murnik, mučenik, molki zlomljen v mestnem zavetišču, Fran Milčinski molči na mrtvaškem odru in nikoder ni več dobrovoljnega smeha. Le žoga satira nas biča — znamenje časa.

Tragična je smrt edinega našega humorista, a še bolj tragičen je narod brez smeha. Kdaj bomo to tragiko občutili in kdo nam jo bo pokazal?

S Franom Milčinskim nismo izgubili samo velikega, temveč tudi plemenitega moža. Bil je pedagog prav posebne vrste, ki je učil in pridobil srca le s smehom in nikdar ni v roke vzel biča. Kakor nikdo se je prvi zaval za našo zapuščeno mladino ter ustanovil poseben oddelk pri sodišču za zaščito mladine, kakršnega ni bilo tedaj še v vsej Avstriji. Pa je tej mladini kazal pot v življenje in jo vedril, da se je naučila premagovati tudi bridkosti z odpuščajočim smehljajem. In ves narod je smeje se idealist imel za otroka ter je delal prav tako z njim, da ga pripelje pod vedro nebo. Če je bil kateri humorist tudi filozof, je bil med največjimi Fran Milčinski.

Rojen je bil pokojni pisatelj leta 1867 v Ložu, kjer je bil njegov oče pri sodnji, po gimnaziji v Ljubljani je pa končal pravo na dunajski univerzi. Služboval je pri sodiščih v Ljubljani in v Idriji, od leta

1897 pa do leta 1920 pa zopet v Ljubljani, kjer je bil nazadnje svetnik višjega deželnega sodišča. Tega leta je postal svetnik Stola sedmorice v Zagrebu, nato je pa stopil v pokoj in odprl advokatsko pisarno, kjer ga je večer popoldne zadela možganska kap, ki mu je pretrgala nit vedno delavnega življenja.

Fran Milčinski je napisal ogromno. Velika večina njegovih del ima humoristično vsebino ter slika našo družino, naše mesto in našo vas vedno resnično, kakor pred njim nikdo. Njegova satira nikdar ne boli, temveč je vedno le brez strahote in škode za zadetega povedan opomin. Klasične so postale njegove Butale, saj so najljubše naše slike naših smešno majhnih in smešno domišljajevih razmer, ogledalo nam je pa postavil tudi pred vse naše slabe lastnosti in neumne razvede.

Klasične so pa tudi njegove pravljice, ki je z njimi zabaval mladino, še več je pa z njimi povedal nam odraslim. Svojevrstne so njegove humoreske in svojevrsne so njegove pravljice, saj ne veš ko poslušaj pravljico, če ne čitaš humoreske, in če čitaš humoresko, se ti zdi humoreska pravljica o narodu in o ljudeh, ki bi z vso silo radi postali smešni. Vedno enako vroča je bila njegova ljubezen do mladine, ki ji je bil vedno mil sodnik in pomočnik. Zavzemal se je zanj v svoji službi in njene grehe zagovarjal v večini svojih del. Več so vplivale na vzgojo naše mladine njegove humoreske, kakor vsi naši učni pedagoški spisi, zakaj v njegovih tako ljubljenih pripovedkah o njegovih otrocih so vsi naši stari, strici in tete gledali svoje ljubljence in jih tudi spoznali. Lahko bi našli vse njegovo veličansko delo, vendar pa ni potrebno, saj Fran Milčinskega pozna vsakdo, in on je tudi dosegel največji uspeh, ki ga more doseči katerikoli književnik, namreč tisti močnejši uspeh, da je mnogo njegovih stvari ponarodnelo.

Zato lahko, kakor ob smrti malokaterega pisatelja, o Franu Milčinskem z vso gotovostjo trdimo, da ni umrl, ker nam je zapustil vse vredno svojega modrega smeha in vse zlato svojega mehkega srca.

Pokojni zapuščila vdovo gospo Marjo iz znane Krejčijeve rodbine v Ljubljani, za njim pa žalujejo tudi hčerka Breda, ki študira filozofijo, in sinovi, namreč Jurist Janvid, maturant Franek in sedmošolec Lev. Moza največje srčne kulture in najidealnejšega vzgojitelja naroda spremimo jutri ob 16. in Leoničča k Sv. Križu. Družini najgloblje sožalje, njemu pa hvaležnost Slava!

Odmev Mussolinijevega turinskega govora v Franciji in Angliji

V Parizu zamerjajo Mussoliniju njegovo zavzemanje za Nemčijo, v Londonu pa so zadovoljni, da je načel vprašanje dolgov Ameriki

Pariz, 25. oktobra. Večina pariških listov komentira govor, ki ga je imel predsednik italijanske vlade Mussolini ob priliki proslave 10-letnice fašizma v Turinu. Francoski tisk se bavi zlasti z onim delom govora predsednika italijanske vlade, v katerem govori o nemških zahtevah in v katerem je napravil tudi aluzije, nanašajoče se na Francijo. »Ami du Peuple« ugotavlja, da Mussolinijevo harangiranje v Rimu nima nič simpatičnega za Francijo, dočim je Mussolini v svojem turinskem govoru odločno zagovarjal nemško stališče. List navaja Mussolinijeve besede, v katerih je ta konstatiral, da se v Turinu, tem obmejnem mestu, ne boje vojne. List povdarja, da to ni način, s katerim bi se laskalo prijateljem miru. V Franciji se govori vse drugače, kajti Francozi se zavdajo, da bi nova vojna upropastila vso Evropo in uničila vso civilizacijo. »Figaro« in »Ordre« zlasti poudarjata, da si je treba zapomniti, da brani Mussolini nemško stališče. Pertinax pa piše v »Echo de

Paris«, da je italijanska politika kljub vsem gromovitim govorom Mussolinija kolebajoča. »Avenir« vprašuje, čemu bi sploh bilo treba komentirati Mussolinijev govor, ko bo pa že jutri govoril čisto drugače in bo trdil stvari, ki so popolnoma v nasprotju s tem, kar je govoril včeraj.

London, 25. oktobra. »Daily Telegraph« komentira Mussolinijev govor v Turinu in dodaja, da so v angleških službenih krogih sprejeli Mussolinijevo izvajanje dokaj dobro. »New Chronicle« zlasti podčrtava oni del Mussolinijevega govora, v katerem apelira predsednik italijanske vlade na Združeno državo glede rešitve vprašanja vojnih dolgov in reparacij ter pravi, da je Mussolini javno povedal to, kar se v drugih državah samo šepoče. List misli, da sta o istem vprašanju razpravljala tudi Macdonald in Norman Davis na svojem sestanku v Chequers, ker vedno bolj prevladuje prepričanje, da je vprašanje razorožitve nerazdružljivo z vprašanjem svetovnega gospodarstva.

Danes zvečer ERIKA za red C

Statistika tujskega prometa

Beograd, 25. oktobra. AA. Oddelček za turistično ministrstvo za trgovino ni industrijo je te dni zaključil statistiko o tujem prometu l. 1931. Ti statistični podatki v primerjavi z l. 1930 kažejo, da je število tujih obiskovalcev padlo.

Število tujih turistov je v Beogradu padlo l. 1931 v primerjavi z l. 1930 za 14%, v dravski banovini za 12 in pol%, v savski banovini za 16%, v vrbaski banovini je število turistov iz Jugoslavije naraslo, število tujcev pa padlo za 4%, v primorski je število domačih turistov naraslo za 26%, število tujih pa padlo za 7%. V drinski banovini je bil lani prav tolikšen promet kakor predlanskim, v ostalih banovinah pa je obisk padel za 12%.

Tudi število prenočnin je povprečno za 12% manjše. Lani je bilo za 397.668 manj nočnin kakor l. 1930. Nočnine niso zabeležene po narodnosti, vendar se da zanesljivostjo ugotoviti, da je povprečno prišlo na posameznega tujca 2.8 nočnine.

Finančni efekt turizma je bil l. 1931 slabši, kakor l. 1930, posebno zaradi velikih omejitev pri potovanju. Kljub temu so tujci pustili na Primorju okoli 110 milijonov Din, v planinskih letoviščih 12 milijonov Din, v mestih okoli 75 in v kopališčih 8 in pol milijona Din. Železnice in parniki so imeli 27.160.000 Din prometa, gostinstvo in hotelirji pa 140 milijonov.

L. 1931 je bil obisk tujcev in Jugoslovancev v posameznih banovinah takle:

Banovina	Tužemcev Jugosl.	39.056
dravska	43.543	39.056
savska	50.116	69.037
vrbaska	1.837	10.119
primorska	23.828	41.448
drinska	11.048	23.853
zetska	26.173	35.631
dunavska	10.463	10.987
moravska	2.238	41.650
varbaska	6.813	20.506
področje mesta Beograda	14.236	27.258

Število nočnih znaša 2.995.117. — Primorje je obiskalo l. 1931 63.308 Jugoslovancev in 70.812 tujcev s skupnim številom 933.053 nočnin. Planinske in jezerske kraje je obiskalo 33.920 Jugoslovancev in 15.407 tujcev s skupno 391.052 nočninami. Zdravilišča je obiskalo 82.495 Jugoslovancev in 33.611 tujcev s skupno 1.190.348 nočninami. Mesta in druge turistične kraje je obiskalo 150.513 Jugoslovancev in 118.736 tujcev s skupno 491.168 nočninami. Na turističnih ladjah je bilo 309 Jugoslovancev in 1471 tujcev s 17.496 nočninami.

Preprečena rudarska stavka na Španskem

Madrid, 25. oktobra. AA. V asturijski provinci je grozila rudarska stavka, ki bi prizadela 35.000 rudarjev. Delavci so hoteli stopiti v stavko zato, ker konzum premoga pada in področja dan za danem odlašajo delavce. Vlada je zato posredovala velikim industrijskim podjetjem, da takoj naložijo 100 tisoč ton premoga.

Francoski razorožitveni načrt dogotovljen

Načrt je na nočni seji odobril vrhovni svet za narodno obrambo in bo 3. novembra predložen predsedstvu razorožitvene konference

Pariz, 25. oktobra. Francoski vrhovni svet za Narodno obrambo je imel do pol 1. zjutraj trajajočo sejo, na kateri je razpravljalo o novem načrtu francoske vlade glede razorožitve. Kakor zatrjuje uradni komuniké, je bil dosežen popoln sporazum tako glede razorožitve na kopnem in v zraku, kakor tudi glede razorožitve na morju. Iz komunikéja pa se vidi, da si je francoska vlada pridržala zadnjo besedo, ker komuniké povdarja, da bo definitivno besedilo tega načrta odobreno na eni prihodnjih sej vlade. Načrt bo 3. novembra predložen predsedstvu razorožitvene konference.

Pariz, 25. oktobra. AA. V petek bo imela francoska vlada sejo, na kateri bo dovršila svoj razorožitveni načrt. Podlaga za petkovo sejo bo načrt, ki je bil sprejet snoči v posebnem odboru vrhovne narodne obrambe. To je najboljši dokaz, da med vlado in vrhovnim generalnim štabom ni nobenih nasprotij. Vest o nasprotjih zavrača tudi današnji »Matin«. List ugotavlja, da je generalni štab vojske, mornarice in letalstva pri vsem tem vprašanju sodeloval le s svojim izvedenjskim mnenjem in brez odločilne besede. Šef generalnega štaba Weygand, pravi list, je preveč korekten, da bi razburjal javnost s kakršnimikoli nastopi. Francoska delegacija bo zato v Ženevi zastopala celokupno javno mnenje Francije.

London, 25. oktobra. Snoči je imela tuda v prostorih spodnje zbornice dolgočasno sejo, na kateri so razpravljali o

vsem o razorožitvenem problemu. Macdonald je poročal o svojih razgovorih z Normanom Davisom. V angleških poučenih krogih presojajo sedaj razorožitveni problem mnogo bolj optimistično, kakor poprej in mislijo, da bo v teku meseca novembra vendarle prišlo do sestanka konference štirih veselij.

London, 25. okt. Angleško-ameriška pogajanja o razorožitvenem vprašanju so se včeraj popoldne nadaljevala v uradnem stanovanju ministrskega predsednika Macdonalda. Ameriški delegat Norman Davis je imel z Macdonaldom daljši razgovor, ki mu je prisostvoval tudi angleški znanstveni minister Simon. Komuniké o teh razgovorih dosedaj ni bil objavljen. Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da bodo zahtevali priprave za nameravano skupno angleško-ameriško akcijo za pospešitev mednarodne razorožitve več sestankov med temi tremi državami. Na njih se bo med drugim rešilo tudi pereče vprašanje kraja, kjer se bo sestala nameravana konferenca med štirimi veseljami.

Tekma, ki se izplača

Dunaj, 25. oktobra. V nedeljo so se vršila meddržavna nogometna tekmna med Avstrijo in Švico, ki je končala z zmago Avstrijcev 3:1 (1:0). Tekmi je prisostvovalo 53.700 ljudi, ki so plačali vstopnico. Po odbitku vseh stroškov je ostalo današnjemu nogometnemu savezu 50.000 šilingov (okrog pol milijona Din) čistega dobička.

Seja banovinskega odbora JRKD

Predsedstvo banovinske organizacije JRKD sklicuje II. redno sejo banovinskega odbora JRKD v

soboto 5. novembra ob 16. uri v Mariboru v prostorih Narodnega doma, II. nadstropje.

Dnevni red:

1. Otvoritev in odobritev zapisnika I. redne seje Banovinskega odbora z dne 19. junija t. l. v Celju.
2. Določitev šestih zastopnikov banovinske organizacije v glavni odbor stranke (čl. 32. t. 1. statuta).
3. Poročilo banovinskega tajnika dr. M. Zajca.
4. Poročila ministrov dr. A. Kramarja, Ivana Pučija in Ivana Mohoriča.
5. Debatna o vseh poročilih in razgovor o morebitnih predlogih za kongres stranke (čl. 32. statuta).
6. Skladnost.

Vsa ostala navodila dobe člani banovinskega odbora pismeno.

Banovinsko tajništvo JRKD.

Požari se zopet množe

Lesce, 24. oktobra.

V nedeljo proti polnoči, ko je že vse spalo, je začelo goreti na skednju g. Ivana Božiča v Hlebcah pri Lescah, in sicer ob voznih poti. Ker je bil skedenj poln krme, so se ognji tako hitro širili, da ni bilo mogoče ničesar rešiti, razen 5 krav. 2 konji in par prašičev, pač pa sta se zadušila v ognju 2 prašiča. Prizadež posestnik trpi ogromno škodo, ker so mu zgoreli vsi poljedelski stroji in krma.

Ko je prebivalstvo vasi pomagalo domačin in sosednim gasilcem gasiti, je pa začelo naenkrat goreti še na nasprotni strani melega potoka postopje (skedenj) g. Jaina, čeprav je bil skedenj precej oddaljen in ga je krila spredaj hiša, je za-

čelo vendar zadaj goreti. Tudi tu niso mogli razen živine ničesar rešiti, ker je bil tudi ta skedenj poln krme. Tudi ta posestnik trpi precejšnjo škodo. Oba požara je najbrž zanetila zlobna roka.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 25. oktobra.

Snoči je prišel okrog 22. na dolensko stražnico ključavničar Franc N. z Galjevice in prošil, naj pokličejo reševalno postajo, češ, da je njegovi hčerki slabo. Še predno je pa prišel reševalni avto, je hčerka na stražnici porodila krepkega fantiča. Mater in otroka so prepeljali v porodnišnico. Oba sta zdrava.

Policija je prejela prijavo o napadu, ki je bil snoči izvršen v Rožni dolini. Tam sta namreč neki akademik in neki zasebni uradnik napadla Jakoba Š. iz Mednega in njegovega brata in še nekega tovariša ter jih hudo pretepla. Brata Š. sta bila občutno poškodovana, poleg tega ima pa starejši 500 Din škode na kolesu, ki sta mu ga napadalec polomila.

V mestu se je pojavil neki specialist, ki pazi na delavce, zaposlene na stropih. Čim opazi delavca na strehi, se vtihoopi na podstrežje in mu izmakne čevlje ali sukno, ki jih tam krovci puščajo, predno gredo na delo. Policija je zadnje čase prejela pet ovadb o tatvinah na podstrežjih. Krovci naj bodo previdni in naj ne puščajo svojih stvari na podstrežjih!

INOZEMSKA BORZE.

Curtis, 25. oktobra. Pariz 20.3576, London 17.16, New York 517.5, Bruselj 72, Milan 26.49, Madrid 42.50, Amsterdam 208.376, Berlin 123, Sofija 3.74, Praga 15.32, Varšava 58, Bukarešta 3.07.

LJUBLJANSKA BORZA.

Deviza, Amsterdam 2310.13 — 2321.49, Berlin 1360.69 — 1371.49, Bruselj 798.02 — 801.96, Curtis 1108.35 — 1113.85, London 169.19 — 170.79, New York 517.51 — 517.42, Pariz 205.65 — 206.77, Praga 159.30 — 160.05, Trst 200.02 — 205.01.

Besedo imajo naši čitatelji

Svobodo uživajo

Svoboda je res tako lepa, da so jo ljudje upravičeno opevali v vseh časih in morda tudi v vseh krajih. Tudi danes jo marsikdo opeva in morda tudi včasih upravičeno. Kdo bi se spodtaknil ob tem! Da pa ne bomo vedno le govorili o svobodi, kot o vsestranskem abstraktnem pojmu, naj nam bo dovoljeno omeniti, da pri nas marsikdo uživa zlato svobodo s posebnim veseljem. To pa tega in onega vseeno nekoliko bolj, kajti pod pojem te svobode lahko vključimo še druge pojme.

Pri nas namreč uživajo zlato svobodo tako navdušeno, da jim žilica ne da miru ter tudi operajo na čudne načine to svobodo. Na primer v naši poetični Rožni dolini slišimo češče prekrasno petje in saj je Rožna dolina sploh na glasu kot predmestje pesmi in glasbe. Kdor ima kočljak zdrave žirce, ga takšni koncerti ne vznemirjajo posebno. Ljudje pa, odnosno frkolin, ki so prišli z juga k nam uživati svobodo, hočejo mirne sestanovalec in meščane, ki se ob nedeljah sprehajajo tam mimo, spraviti iz ravnotežja na vsak način. Za nalašč pojo fašistične pesmi, a ne v našem jeziku, temveč v jeziku domovine fašizma. Izživajo, ker si pač tako tolmajo zlato svobodo, ki jo uživajo. Morda se jim kdaj posreči, da užalijo domoljubni ponos mirnega poslušalca, a trezni ljudje se samo pomilovalno nasmejejo in pomislijo, kako je pri nas imenitno, da lahko vsak manifestira za svoje žalostno prepričanje, če je gost, domačin se pa morajo vedno ugrizniti v jezik ter molčati, četudi se jim dogaja največje krivice.

Tudi v nedeljo so peli tržaški frkolin, domoljubne pesmi na Cesti X. v bližini Večne poti, ker so pač računali s tem, da jih ljudje poslušajo. Kot da so se hoteli postaviti, češ, mi znamo in smemo, mi smo meščanci boljše rase, evri! Seveda, če bi pa kdo nastopil proti takšnim koncertom, bi to pomenilo omejevanje narodnostne svobode! No, pobalini bodo lahko izživeli še, kolikor jim bo drago, saj jim te svobode ne bo omejeval nihče, ki bi jim jo sicer lahko, ljudje bodo pa mirno prezirali pobalinstvo, saj treznega človeka pobalini ne more izzvati. Rožnodolinci.

Majhen denar — velika škoda

Razglednice so sicer tako malenkostne stvari, da jim le redko kdo pripisuje kak pomen. Nekako iz mode so sicer prišle, vendar jih pa ljudje za čestitanje praznikov in godov še prav mnogo kupujejo, še več jih pa pošilja s potovanj. Zveza za tujski promet, vselej, mestna občina ljubljanska in razna letovišča ter hotelirji so pa tudi pri nas že izdali ogromne vse to za albume in karte, ki jih brezplačno pošiljajo v svet, da bi s slikami naših krajev in podjetij privabili tujce k nam. Tak album ali prospekt le po naključju naleti na človeka, ki se za poslane mu slike krajev zanima, vendar smo pa tudi na ta način s tujci privabili mnogo denarja v našo lep deželo.

Vedno pa vzbudi zanimanje razglednica s sliko kraja, ker si adresat z interesom ogleduje kraj, odkoder ga prijatelj pozdravlja. Ljubzen do znanca zbudi tudi zanimanje do kraja, da si ga poželj ogledati. Zato je razglednica najučinkovitejši propagandni faktor in skrbeti bi morali, da bi šle iz naših krajev v čim večjih množinah na vse strani sveta. Ker se tega dobro zavedajo, jih tujkoprometne organizacije dele brezplačno ob vsaki priliki, ko sprejemajo goste. In zato bi tudi naše tujkoprometne oblasti, predvsem seveda banovinski tujkoprometni svet in enako občinske institucije morale skrbeti, da bi bile razglednice čim lepše in, kar je glavno, tudi čim cenejše.

V Ljubljani so grosisti cene fotografiskih razglednic zvišali za 25%. Sklenili so namreč dogovor, ki so se z njim zavezali, da razglednic na debelo nikdo ne bo prodal pod tako zelo zvišano ceno. Dosedaj so bile take razglednice v nadrobni prodaji po 1.50 Din, kar je pač v primeri s stroški za malo fotografijo že zelo visoka cena. Odkar so pa grosisti ceno zvišali, jih morajo trgovine in trafikanti prodajati po 2 Din, če hočejo kaj zaslužiti. Kdor torej hoče poslati razglednico v incenstvo, ga z znakom stane 3.50 Din, a za ta denar dobi tudi že malico. Tujec si bo gotovo premislil, da bi pošiljal kar tuate razglednice, kar gotovo stori, če so razglednice zastojali ali pa zelo poceni.

V prvi vrsti je kartel s tem oškodoval naše sirmasne trafikante, ker po 2 Din razglednic ne morejo prodati. V čast kartelu pa moramo povedati, da je mnogo trafikantov takih, da raje takorekč brez dobička prodajajo razglednice po stari ceni 1.50 Din, kakor da bi zahtevali tako visoko ceno kot jim je diktrira nabavna cena. Reveni imajo pač več smisla za pomen tujkega prometa kot premožni ljudje.

Kakor že rečeno, pa podražanje ne ogroža samo že itak bedne eksistence vojnih vdov, sirot in invalidov, temveč v mnogo večji meri vitalne potrebe naše dežele. Za tujski promet vendar gre, ki od njega mešan in kmet pričakuje rešitve iz neznozne gospodarske krize. Če tu ne gre drugače, naj oblasti vplivajo na previse cene na ta način, da dovolijo izdelovanje in prodajo na debelo kakih organizacij, ki lahko jamči tudi za estetsko kvaliteto posnetkov, obenem bi pa pri razglednicah ne iskala previsekega dobička. Mnogo več kakor od albumov in prospek-

tov bi tujski promet imel dobička od umetniških fotografiranih razglednic s kratkim tekstom na naslovni strani, ki naj bi jih kaka strokovna organizacija, društvo ali idealen posameznik izdeloval s podporo tujkoprometnih faktorjev, da bi se lahko prodajale vsaj za polovico sedanjosti ali še nižjo ceno. Majhen denar — velik dobiček! Popotnik.

Brusač

Če je večji revež, večjo korajžo ima vsakdo proti njemu. Zlorabljati bogataša, goljufati milijonarja, škodovati dostojanstveniku je seveda nevarno, a ubogi brusac je izpostavljen vsem podlostim in lopovščinam. Dan na dan ga gledamo na Krekovem trgu, kako vrti kolo, da sikajo možji na trdem brusu. In kadar žena ne zbira po hišah škarij in nožev ter britve, po stopnicah v tretje nadstropje in še v podstrešje gori ter zopet dol največkrat zastoj od hiše do hiše, od ulice do ulice, od ure do ure zastoj, tedaj pa ona omeogla z nogami, od stopnic preneha, goni težko kolo, da se vrti brus in sika, sika pod trdim pritiskom jekla pod možvo roko. Dan na dan, ob prepeki in strupeni burji drvi brus in liše jeklo.

In dan na dan je drvel zastoj, ker lopovi kradejo revežu zaslužek. Od hiše do hiše hodijo in izprašujejo, če imajo nože, škarije in britve, da jih nabrusijo. Izginejo z njimi, ljudje pa očitajo goljufijo in tatvino brusacu ter terjajo odškodnino. Za zaščito konj in peov na cesti imamo društvo in tudi društvo za zaščito ptic na platani imamo, le društva za zaščito človeka, ki si iz vrtečega se kamna brusi svoj kruh pod platano, le tega še nimamo. Sosed.

Oho!

Močno me je pogrelo 13. t. m. v »Slov. Narodu« objavljeno poročilo iz mirenškega sokolskega okrožja, v katerem poroča g. poročevalec — ar sledeče: »Ker nekatere knjižne družbe s svojimi knjigami baje ne vzgajajo svojih čitatev v pozitivnem državnem smislu je prosv. zbor sklenil s novim letom odpovedati vse te narobe teh družb, ker morajo biti sokolske knjižnice žarišče le čiste, odkrite in pozitivne državne vzgoje!« Res sokolske knjižnice naj bodo žarišče le čiste in odkrite vzgoje. O tem, ali so ali niso, niti najmanj ne dvomim in sem prepričan, da so. Naprošam pa g. poročevalca, da mi odgovori le na tri pontizna vprašanja in sicer:

Katero knjižno družbo so mislile? Take knjižne družbe namreč zasluzijo, da jih vrzemo ne z novim letom, ampak takoj in ne samo iz sokolskih, temveč tudi iz privatnih knjižnic. Zakaj je g. referent na omenjeni okrožni seji in poznejši poročevalec »Slov. Naroda« povdalil, da »baje« ne vzgajajo te knjižne družbe svojih čitatev v pozitivnem državnem smislu? In končno, ker nekatere knjižne družbe baje ne vzgajajo čitatev v pozitivnem državnem smislu, kako jih vzgajajo in kakšen je, ker ni pozitiven — negativen državni smisel? To bi rad vedel in pa priporočam še g. referentu in poročevalcu, da takih vesti in sklepov v okrožju včlanjenih društev ne servira javnosti in naj ostanejo napisani v bodoče v rokah okrožnega prosvetnega nadzornika g. ar-ja samega, sicer ga znajo te knjižne družbe ki baje ne vzgajajo svojih čitatev v pozitivnem itd. poklicati še na odgovor! — an.

— Zbornica za TOI ter Gremiju trgovcev v Ljubljani v razmišljanje. Rimski pakt z dne 6. aprila 1922 izrecno določa, da se imajo vse terjatve od bivše avstrijske Pošte hranilnice na Dunaju v zlati pariteti upnikom izplačati in je baje dunajska Poštna hranilnica svojo dolžnost že storila in tudi v naši državi obojito tozadevna naredba, da se imajo omenjene terjatve upnikom do konca septembra 1932 v zlatu izplačati. Kje ti vzrok, da se to še ni zgodilo, je uganka! Koliko je tu industrije, trgovcev, obrtnikov in drugih, ki so občutno prizadeti. Zbornica za TOI in Gremij trgovcev sta najbolj poklicana, da se za stvar zavzameta, ker je na ta način mogoče priti upnikom do svojih pravic. Torej brez odlašanja storite potrebne korake na merodajnem mestu. — Več prizadeti.

Sport

— Rezultati nedeljske medklukske kolearske dirke, ki je, ne glede na gmozi uspeh, povsem uspešna, in ki jo je priredil ZSK Hermes na svojem dirkališču, so naslednji: Novinci so se izkazali tako: I. Gartner (Ljubljanka), II. Rihter (Disk), Domžalec in III. Stürn (Disk). Vozli so povprečno 34 km na uro. — Juniorjev je tekmovalo 14. Trobec (Sava) je prvi, Močnik (Disk) II. in Zajc (Triglav) III. — Pri glavni dirki je tekmovalo 12 dirkačev. Prvo mesto je dosegel Valant (Zarja, Jesenice), II. Grabec (Primorje), III. Ivković (Gradjanski, Zagreb) in IV. Rozman (Kolesarski bataljon). — V parni dirki sta sta se najbolj izkazala Kosmina in Grabec (Primorje), II. par je bil Abuhar — Valant (Ilirja — Zarja), III. Kesč — Kopetzky (Hermes) in IV. Ivković — Rozman (Gradjanski, kolesarski bataljon). — Pri zasledovalni dirki klubov so se najbolj izkazali Hermezani, drugo mesto je zavezlo Primorje, tretje pa Disk. — Pri izločevalni dirki je tekmovalo 16 vozačev. Zmagal je Močnik (Disk), II. je bil Zajc (Triglav), tretji pa Valant (Zarja).

Koncert Mokranjčevcev

Ljubljana, 25. oktobra.

Res od daleč je dospelo večeraj k nam v goste, prav z juga naše države pevsko društvo »Mokranjci«. Radovedni smo bili, kaj nam prinese in še radovednejši na poset koncerta, kajti prognoza za obisk gledališča in koncertov v začetni sezoni po dosedanjih činjenicah ne kaže posebno razveseljivih obetanj. V operi je bila edino nova opereta »Erika« deležna obilnega poseta, v drami pa premijere, tako, da se je bilo resno bati tudi za koncert »Mokranjci« prazne filharmonične dvorane. Nazadnje se je bilo vendar nabralo precej pevcev in pevki naših zborov, v prvih vrstah so pa zavzeli častna mesta zastopniki oblasti, predvsem ban g. Drago Marušič in predstavniki vojaštva, kulturnih organizacij. Dvorana je bila skoro zasedena ter je nastop zbor, ki je nosil slikovite narodne noše s frenetičnim aplavzom pozdravila.

Sporod koncerta je obsegal poleg uvodoma zapete državne himne skladbe St. Mokranjca, Bortnijanskega, Hajdriha, Djordjevića, Zganca, Maršnerja in Arhangelskega. Zbor šteje okoli 70 pevki in pevcev, kot pevovodja mu fungira častnik, spreten in svesten dirigent, verziran in temperamenten. Glasovni material zboru ni posebno dober z izjemo sonornih, fundamentalnih basov. Glasovi so zaenkrat še premalo opijeni in zazvene včasih neotesano, treba jih bo pač kultivirati. Pristno srbske pesmi, zlasti klasične Mokranjčeve »Rukovetie« so užgale in nazadnje je hvalevredno, da naši srbski bratje pevci pojo tudi slovenske pesmi, vendar boljše pogodijo svoje, n. pr. vokalizacija pri »Buči morje« je bila silno mučna. »Mokranjci« ima dirigent disciplinirano v oblasti, v naštudiranje spreda je gotovo položil mnogo truda in sponzani aplavzi publike po vsaki odpoti pesmi so v veliki meri veljali tudi njegovemu delu. Med koncertom je zbor s kratkimi besedami nagovoril v imenu Hubadove župe JPS njen predsednik g. dr. Anton Svičelj ter mu je v imenu včlanjenih društev izročil venec z državnimi trakovi. Načelamo se, da so bili »Mokranjčevci« s posetom in uspehom koncerta zadovoljni. Z. P.

Izpred malega senata

Ljubljana, 25. oktobra.

Pred malim senatom, ki so ga tvorili s. o. s. dr. Kralj, dr. Kobe in Javoršek, se je danes zagovarjal 25letni oženjeni polir iz Bizovika Svetek Alojzij. Obtožnica mu je očitala, da je 3. julija na poti, ki vodi z Orli na Bizovik, približno 1 km od gostilne »Pri Jernejcu« na Orljah, Mojskrcu Franca z odprtim nožem sunil v prsa, mu prerezal medrebrno žilo in pljuča tako, da se mu je v desni prsni prostor vlika kri in je vstopil zrak ter so mu zaradi tega vpadla pljuča. Poškodba je bila smrtno nevarna in je Mojskr komaj okrevel.

Zaslišanih je bilo mnogo prič, večinoma Bizovičanov in Orljanov. Njih izpovedi so bile zelo deljene. Nekateri so obremenjevali obtoženca, večina prič je pa izpovedala, da so bili v kritični noči ves čas v družbi z osumljenim in so ga tudi spremljali domov tako, da on nikakor ni mogel biti napadalec. Tudi poškodovanec sam ni mogel izpovedati, kdo ga je napadel, ker je bil napad izvršen zahrbtno v temni noči. Zadeva je bila zelo zamotana ter je sodišče končno vseh 13 prič skupaj zaprislo. Svetek je bil oproščen, ker se sodišče ni moglo prepričati o njegovi krivdi.

Predavanje podružnice SVD

Ljubljana, 25. oktobra.

Predavanja podružnice Sadjarskega in vrtarskega društva, ki spadajo med najboljše obiskana predavanja v Ljubljani, se v kratkem zopet prično. Naši znani strokovnjaki, ki se jim pridružijo tudi novi predavatelji, bodo zopet govorili predvsem o delih, ki jih zahteva letni čas, predvsem bodo pa obravnavali vzgojo sobnih rastlin, ki imajo v našem mestu v vsaki hiši nekaj ljubiteljc in prijateljev. Ker lastnice teh rastlin z njimi v prvi vrsti krase okna in balkone ter tako lepšajo Ljubljano, da je zadnja leta dobila res lepo in vedro lice s cvetjem okrašene neveste, bodo predavanja gotovo prav dobro obiskana, saj se mnogo prijateljev cvetlice silno trudi s svojimi varovankami, pa vendar nimajo zaželjenega uspeha, ker ne znajo pravilno ravnati s sobnimi rastlinami.

Predno pa podružnica SPD prične s predavanji, se oddolži spominu svojega najdelavnejšega odbornika in najpožrtvovaljšega dobrotnika ter učitelja, univ. prof. dr. Frana Jesenka s svečano komemoracijo, ki jo priredi v nedeljo ob 11. v zbornici na univerzi. Zastopniki institucij in organizacij, ki je pokojnik v njih deloval, bodo opisali velikega pokojnika kot znanstvenika, prijatelja prirode in našega mesta ter vseh lepot naše domovine, a tudi kot predobrega človeka, sportnika in največjega podpornika in zaščitnika stremiljega SVD. Občinstvo naj z udeležbo pri komemoraciji pokaže svoje veliko spoštovanje do plemenitega moža, ki nikdar ni pričakoval nagrade za svoje delo, ki je pomagal tudi ugled našega naroda v vsem kulturnem svetu.

Prvo redno predavanje bo imel 16. novembra ob pol 19. svecer dvorni svetnik gosp. Jošip Rustia o varstvu ptic, nato bosta pa 22. in 30. novembra govorila g. inž. Sadar in ravatelj mestnih vrtov g. Lap o cvetju pozimi, torej o sobnih rastlinah, ki nam pozimi krasi stanovanja s cvetjem. Dne 7. decembra bo opisal in pokazal zimske škodljivce sadnega drevja in sobnih rastlin višji vinarski nadzornik g. Gombac, a 14. decembra bo razpravjal odvetnik g. dr. Špiller — Muye o raznih pravnih vprašanjih, ki se človeko

lastnikov vrtov. Vsa predavanja bodo tudi letos tako za člane kot za nečlane brez vstopnine.

NAJSLAVNEJŠI SVETOVNI
TENORIST POLJAK

JAN
KIEPURA

bo pel poleg sijajnih šlagerjev še
znane ARIJE IZ OPER

TRAVIATA
RIGOLETTO
BOHEME

v fenomenalnem vefilmu pevskega
in ljubavnega čara

PESEM
NOČI

Premiera pride v
ELITNI KINO MATICA!

Jan Kiepura nam zapoje

Ljubljana, 25. oktobra.

L. 1925 je doživel Berlin glasbeno senzacijo. Nenadoma se je pojavil nov pevski fenomen, ki so ga vsi čakali z največjo napestotjo. Prorokovali so, da postane iz njega nov Caruso.

In res! Ta mladi mož 23 let, ki so ga kar z vseučilišča poklicali na opemni oder, je imel glas — sicer še ne dovolj izobražen — ki bi ga bil vesel najslavnejši pevec.

Prišel je z Dunaja in že tam je bil na dobrem glasu. Ko se je preselil v Berlin je njegovo ime kar vžgalo vsa glasbena zbirališča. Jan Kiepura! to ime ste čuli povsod.

Mladi pevec, ki je malo prej odšel v avstrijskem glavnem mestu eno najtežjih opernih vlog, princvo iz Puccinijevoga »Turandota« pri takem obisku, da bi mu bila lahko zavidna Slezak in Picaver, se je predstavil Berlinčanom kot Cavaradossi v »Tosca« in doživel uspeh, kakršnega ni imel dotlej še noben novo pečen pevec.

Toda dolgo ni mogel ostati v Berlinu. Gmalo ga je v svet, da bi se tam pokazal moč svojega glasu. Strašno nestalen je bil. Tudi v Ameriko je šel. Nastopal je v slovit Metropolitanski operi v Newyorku.

Severne Amerike se je kaj kmalu naveličal. Vrnil se je v Evropo. Tu ga je doletelo največje priznanje, ki ga more pevec dočeti. Postal je član milanske Scale.

Seveda so postali nanj pozorni tudi pri filmu. Njegov filmski debut je bil »Pojoče mesto«, kjer je bil pod režijo Carmina Gallona partner Brigitte Helm. Le malo je takih, ki jim ta film ne bi bil ostal v prijetnem spominu.

Morda je v prosti prirodi, ki je bila zaradi svoje krasote ena glavnih privlačnosti omenjenega filma, Kiepurov glas malo zamedel. Tega ne moremo reči o njegovem novem filmu »Pesem noči«, kjer je režiser strogo pazil, da je prišel njegov glas do popolnega izraza in moči. Prav za prav bi ta film lahko imenovali njegovo biografijo. Vendar nam pa ne kaže njegovega razvoja, saj nastopa v njem kot izštudirani tenor, ki ga njegova managerka (Marjo Lion) vleče iz mesta v mesto in žanje z njim pravo zmagovalje. Toda tenor se kmalu naveliča večnega potikanja po svetu in si zaželi, da bi bil samo navaden smrtnik iz mesa in krvi.

Da se je ta film igralsko zelo posrečil, ni treba posebej praviti, saj je Kiepura v njem lahko pokazal samega sebe, kakršen je v resnici. Zato bodo ob njegovi dovršeni igri njegove pesmi še slajše in bo za vsakega ljubitelja filma ta umetnina užitek, kakršnega že dolgo ni imel.

Nasilen surovež

Novo mesto, 24. oktobra.

Ponovno smo že poročali, da se tudi po našem mestu in okolici klattijo sumljivi ljudje, ki pod pretvezo brezposelnosti uganjajo vse mogoče nemarnosti. Tako je pred dnevi prav predzorno zahteval jedi in pijače neki hrust v Gasperjevi gostilni v Dol. Toplicah. Nastopal je skrajno izzivajoče, pa so ga pobarali za dokumente. Ni se imel a čim izkazati in pokazali so mu vrata. Sofer avtobusne proge Novo mesto-Dol. Toplice g. Artur Gutsmandl se je tedaj pošteno zavzel za gostilničarja in gostilno in to si je neznane zapomnil.

Včeraj popoldne sta naletela moža drug na drugega v Novem mestu v Hrovatovi gostilni na Ljubljanski cesti. Sofer Gutsmandl je sedel za mizo, ko je prikolovratil v gostilniško sobo robusni tujec iz Toplic. Tudi tu se ni vedel posebno spodobno in začel je izza mize: »Saj vas že poznamo!« Spoznal je tudi tujec Gutsmandla, skočil proti njemu in ga udaril po obrazu. Potegnili je tudi nož in sofer je skočil iz sobe, ker ni bil pripravljen na napad. Pred večnimi vrati ga je tujec zgrabil in kdo ve, kaj

bi se bilo zgodilo, da mu sofer ni k sreči izbil noža iz rok, v naslednjem trenutku pa je priskočil iz bližnje lekarnice mag. pharm. g. Bergmann Pino, zgrabil nasilneža za vrat in ga mahoma podrl na tla. Pa je bil tujec od sile močan. Pokleknil mu je g. Bergmann za vrat, sofer ga je držal za noge in šele s pomočjo slučajno mimo prišedšega orožnika sta nasilneža zvezala. Njegova moč se je od besnosti podvojila. napel je mišice in jermen, ki mu je vezal roki, je odletel kot nitka. Segel je v žep, morda po pištolo, pa roke ni utegnil več izvleči. Med tem opozorjena sta prihitela dva orožnika, uklenila divjaka in zdaj že sedi za zamreženim oknom v tistem domu nad Krko. Preiskali so ga in res nima nobenega dokumenta. Govori in preklinja hrvaško. To pa je le en primer nasilstev, ki se vrše vse pod krinko brezposelnosti. Veliko slihega bi vedeli povedati kmetije.

Beležnica KOLEDAR.

Danes: Torek, 25. oktobra, katoličani: Krizant in Dar. Zlatica; pravoslavci: 12. oktobra.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Valček sreče.
Kino Ideal: Ženska morala.
Kino Dvor: Talsman.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Leustek, Resljeva cesta 1; Bohinec, Rimska cesta 24, in dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Izpod sita in rešeta

Po vsem svetu imamo raztepane brate in vzorno malo se brigamo za nje. To se pravi do večerj se nismo, od večerj se jih bomo pa spominjali z misijoni. Misijonarje jim bomo pošiljali tistim tja v Westfalijo in onim v Argentino, posebno pa še Jugoslovanom pod Italijo. Doma bomo pa molili za nje, da bi jih ljubi bog obvaroval ene brezposelnosti in znižanja mezd, druge pa fašističnega pendreka in moralnega razpadanja.

Kako lepo bo, ko bomo molili in prepevali psalme za brate po širnem svetu, naši misijonarji jih bodo po tlažili, da človek ne živi samo od kruha, temveč tudi od besede, ki pride iz ust božjih. Samo prejubli bog v nebesih utegne biti zastran naših bratov v zadregi. Gospodarjem naših bratov po svetu in nam je namreč skupen, pa nu bo težko uslišati njihove in naše molitve.

Drugeče je pa ideja z misijoni za naše brate vsega upoštevanja vredna in ji ne kaže odrekati duhovitosti, niti pravice, da pride na dnevni red poljubne mednarodne konference.

Iz Celja

—c Most čez Savinjo pri St. Petru je že nekaj časa zaprt za promet z vozili, ker most sedaj popravljajo in betonirajo cestnice. Zlasti kmetje imajo zaradi tega velike neprijetnosti, ker morajo voziti z državne ceste po velikih ovinkih preko Polzele. To povzroča veliko zamudo časa in nove stroške. Prebivalstvo se pritožuje, da napreduje delo na železobetonskem mostu pri St. Petru prepočasno. Dobro bi bilo, če bi oblast odredila, da bi se delo pospešilo ob lepem vremenu z uvedbo nočnega in nedeljskega dela.

—c Gozdni tek za članstvo in naraščaj bo priredilo Sokolsko društvo v Celju v nedeljo 30. t. m. pri »Skalni kletki«. Tek se bo udeležilo nad 100 tekmovalcev. Dolžina proge za moške oddelke bo znašala nad 4 km, za ženske oddelke pa 2 km. Tekmovalci bodo tekli najprej skupno in šele proti koncu proge bodo tekmovali za čas. Garderoba bo v restavraciji »Skalna kletka«.

—c Starejši člani Sokolskega društva v Celju so že pričeli telovaditi. Telovadba se vrši ob ponedeljkih in četrtek ob pol 19. do pol 20. v sokolski telovadnici v Gaberju. Vsi starejši člani, ki so že doslej obiskovali telovadbo, in vsi, ki imajo veselje do telovadbe, naj se čim prej zglasijo ob navedenih urah v telovadnici.

—c Izguba. Neki državni nameščence je izgubil 20. t. m. opoldne na poti od Zrinjskega do Gregorčičeve ulice nad 200 Din vreden, dragocen žepni nož. Najditelj naj ga odda proti nagradi pri predstojništvu mestne policije.

Narodno gledališče

DRAMA

Zabetek ob 20.

Torek, 25. oktobra: Lopez. Red A.
Sreda, 26. oktobra: Gospa Inger. Red Sreda.
Četrtek, 27. oktobra: Zločin in kazni. Di-jaska predstava po globoko znanih cenah. Začetek ob 15.
Petek, 28. oktobra: Zaprti. *

Ljubljanska drama vpripori drevi ob 20. Bartolovo dramo Lopez v običajni zasedbi za red A.
Prva repriza Ibsenove drame »Gospa Inger na Oestrotu« bo v sredo, dne 26. t. m. za stalni abonma Sreda. Interesantno Ibsenovo delo je imelo pri premijeri v režiji gospe Marije Vere velik uspeh. Ostala zasedba ista, kakor pri premijeri.

Dramska dijaška predstava. Opozorjamo na reprijo drame Zločin in kazni, ki bo v četrtek, dne 27. t. m. ob 15. popoldne v ljubljanski drami. Opozorjamo dijaštvo, pa tudi vse ostalo občinstvo, da vrelajo za to predstavo globoko znizane cene.

OPERA.

Zabetek ob 20.

Torek, 25. oktobra: Erika. Red C.
Sreda, 26. oktobra: Zaprti.
Četrtek, 27. oktobra: Fra Diavolo. Red D.

Ker je g. Betetto obolel, je danes v operi druga repriza opere »Erika« za red C. Opereta je imela na premijeri in prvi repriji prav lep uspeh. Domače delo odlikuje lahka plesna glasba in prijetna zabavna vsebina.

Navdušenje publike pri včerajšnjih predstavah se je stopnjevalo do viharne aplavza!

Najslajši film te sezone! Franz Lehárjeva opereta

Valček sreče

V predporedu:

Nj. Velikanstvo kralj na lovu v Kamniški Bistrici.
Krasen Ufin kulturni film iz kraljevstva živalstva.

Ta film morate videti!

ROLPH GOTH — MARTHA EGGERTH
ERNST VEREBES — PAUL HÖRBERGER
Predstave ob 4., 6. in 8. uro zvečer.
Vstopnice kupite v predprodaji!

Telefon 2124

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Dnevne vesti

— Zahvala Nj. Vel. kralja dravski škafski župi. Dravska župa skaytov in planin v Ljubljani je preko policijske uprave v Ljubljani prejela zahvalo Nj. Vel. kralja za vdanostne poudarke, izražene pri letni redni skupščini dne 25. preteklega meseca.

— Kongres naših glasbenikov. 30. t. m. bo v Beogradu kongres zveze glasbenikov kraljevine Jugoslavije. Ki se ga udeležijo delegati podvez iz Beograda, Zagreba in Ljubljane.

— Trboveljski slavčki v Zagrebu. Mladinski pevski zbor iz Trbovelj nastopi v soboto 5. novembra pod vodstvom svojega poveljnika Avgusta Šulgića v Zagrebu. Koncert se bo vršil v veliki dvorani Hrvatskega glasbenega zavoda in vlada v Zagrebu zanj že zdaj veliko zanimanje.

— Redna skupščina SPD. Osrednji odbor SPD sklicuje redno skupščino, ki se bo vršila 6. novembra, ob 9. v dvorani OUZD v Ljubljani. Na dnevnem redu je med drugim določitev višine članarine in prispevkov za upravo, ki naj jih podružnice plačujejo osrednjemu društvu, volitev petih poveljnikov in treh nadomestnih poveljnikov podružnic, ki se pošljejo za leto 1933 v širši osrednji odbor, volitev društvenega nadzornika in dveh namestnikov ter volitev delegatov za savez planinskih društev Jugoslavije.

— Gradbena delavnost v Zagrebu. Od 1. januarja do 1. oktobra so zgradili v Zagrebu 312 novih hiš, ki je v njih 1405 novih stanovanih.

— Praktični izpiti za otroške vrtnarice bodo v drugi polovici novembra t. l. Tozadnevne prošnje naj se vlagajo najkasneje do 6. novembra na ravnateljstvo državne učiteljske šole v Ljubljani. Točni termini bo prosilcam javljen pisмено. — Izpitni odbor.

— Poločanjena Havajanka. Škofjeločani niso kar tako in slaven je njihov rod, saj vsa dežela ve, da je bil kruti zmagovalac Rusov, namreč japonski vojskovodja, tu di Ločan Taka - Šima. In včeraj so slaveli željni Škofjeločani v našem listu poločanji celo pristno Havajanko. Res je dama, ki je živelja že v vojni v Škofji Loki in tu di sedaj spet že nekaj let, rojena v Honolulu, glavnem mestu Havajskih otokov v Tihem oceanu, zanimivo je pa tudi, da je celo v sorodu z nekdanjo dinastijo, ki je vladala otoku, dokler po raznih homatihi niso na otokih razvile svojega zvezdnatega prapora Združene države Severne Amerike. Ekscitirana občudovalka naših krajev in prijateljica naših ljudi je bila krščena na navadno angleško ime Mabel, ki ga čitamo prav pogosto v tujih romanih, piše se pa Ema, ki je čisto havajski priimek — no, Ločani so pa iz splošnoznane imena Mabel napravili priimek, njen rod Ema so pa poločanji v krstno ime Ina. Astn, spiti Ina!

— Predstavniki mormonske cerkve v Zagrebu. Včeraj je prispel v Zagreb predstavnik mormonske cerkve Arthur Gaeth. Njegov prihod je v zvezi z ustanovitvijo mormonske cerkve v Zagrebu.

— Dobave. Gradbeni oddelek direktcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 31. t. m. ponudbe glede dobave 29 komadov pečij za ogrevanje kuhinjskih prostorov. Pogodi so na vpogled pri istem oddelku.

— Dobava živil. Dne 27. t. m. se bo sklenila pri intendanturi komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani javna ustmena pogodba glede dobave 11.000 kg evinske masti, 3300 kg sladkorja, 150 kg žganega jecmena, 3500 kg kavnih konzerv, 243 kg čaja, 10 kg maka in 45 kg žgane kave. Pogodi so na vpogled pri isti komandi.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in deževno. Že včeraj se je vreme v naši banovini kisalo, dočim je bilo drugod še lepo, čez noč smo pa zopet dobili pusto jesensko vreme in najbrž smo šmeli v nedeljo zadnji lep jesenski dan. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Skoplju 24, v Beogradu 21, v Splitu 20, v Zagrebu 19, v Ljubljani in Mariboru 16 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 751,4, temperatura je znašala 12°.

— Obup siromašnega starca. V nedeljo zvečer je skočil blizu kolodvora Sava v Zagreb pod vlak 71letni Stjepan Seljan. Starac je živel zadnje čase pri svoji hčerki v Stenjevcu, ki ji je pa bil v breme, ker živ sama v težkih razmerah. Videč, da hči ne more skrbeti zanj, je odšel v Zagreb in dobival nekaj časa hrano v bolnici, končno je pa obupal in skočil pod vlak, ki mu je odrezal glavo.

— Strašne posledice ugrabitve. V vasi Dobri blizu Banjaluke se je odigrala v nedeljo krvava tragedija. 22-letni Ostoja Vranješ je ugrabil lepo Milko Zec. Njegov oče in brat sta pa vzela sekiri in odšla pred fantovo hišo, kjer sta začela klati dekleta, naj gre domov. Nič hudega slučje je Ostoja stopil iz hiše, da bi povabil dekletovega očeta in brata v hišo. Črna je

pa prestopil prag, ga je stari kresnil s sekuro in mu zadel smrtno nevarno rano. Brat ugrabljenega dekleta mu je pa razskal glavo. Prepeljali so ga v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

— V samobrambi ubil nasprotnika. V vasi Šenkovcu blizu Čakovca je v nedeljo zvečer Josip Toplek s svojima bratoma in prijateljem Francom Okresnem napadel dedalca Mijo Vurošiča, ki je v samobrambi pograbil nož in slučajno prerazl Topleku vrat. Nesrečni fant je kmalu izkrmel. Vurošič se je pa sam prijavil orožnikom.

— Razne nesreče. Včeraj je prišel v bolnico 18letni delavec Alojzij Sedmak, doma iz Ljubnega. S tovarišem sta v nedeljo pregledovala puško, ki se je nenadoma sprožila in ga je krogla zadela v desno oko. Poškodba sicer ni težka, vendar se je bati, da bo Sedmak izgubil oko. — Davi je 35letni zidar Jože z Golega, občina Vodice pri Kamniku, padel s koleasa in zadobil notranje poškodbe. Prepeljali so ga v bolnico. — Snoči je bil na Aleševčevi cesti v Šiški z nožem napaden klobučarski pomočnik Miha Vidmar, zaposlen v tovarni klobukov Berni v Šiški. Nekdo ga je sunil z nožem v levo roko in je moral Vidmar iskati pomoči v bolnici.

— Tragična smrt 77letne starke. 77letna Marija Meolič je šla včeraj z vozičkom po travo za svojo kravico, pa jo je pri Beletincu blizu Čakovca presenetil vlak, ki ga naglušna starka ni slišala. Lokomotiva jo je zgrabila in vlekla še 18 metrov daleč po progi. Ko se je vlak končno ustavil, so potegnili starko vso razmesarjeno izpod lokomotive. Zdobila je tako težke poškodbe, da je kmalu izdihnila.

— Telesno zaprtje, slaba prebava, abnormalno razkrajanje in gniloba v črevesju, pomnožena vsebina kisline v želodnem soku, nečistost kože na obrazu, na hrbtu in prsih, čerastosti turi, marsikateri katarji, motne sluznice preidejo z uporabo naravne »Franz Josefov« grenčice. Številni zdravniki in profesorji uporabljajo »Franz Josefov« grenčico že desetletja pri odraslih in otrocih, obeh spolov, z največjim uspehom. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Iz Ljubljane

— Iz Proslava češkoslovaškega narodnega praznika. Konzulat RCS v Ljubljani je čast sporočiti, da priredi konzul v petek dne 28. oktobra, na dan češkoslovaškega državnega praznika, recepcijo na Erjavčevi cesti št. 21, t. nadst., od 11. do 14. ure. Na to proslavo si dovoljuje konzul vabiti vse pripadnike RCS in prijatelje češkoslovaškega naroda.

— Iz 18.700 bolnikov je do danes sprejela ljubljanska bolnica — torej že zdaj približno 1500 več kakor lani ob istem času. Seveda so vsi oddelki polni, deloma prenapolnjeni. Glavni maval na bolnico pa še pričakujejo.

— Iz Na življenjskem trgu je vladalo danes mrtvilo zaradi slabega vremena. Gospodnje niso upale iz hiš, češ, človek se tako hitro prehladi, prodajalke so pa vseeno prišle, glede na slabo vreme jih je bilo precej. Zaslužek je pač prvo. Gobe, ki jih je bilo še mnogo, so se vendar nekoliko podražile, kajti ni kar tako jih dostaviti v takšnem vremenu na trg. Merica je bila po 6, 7 Din, kakor jih je pač mogla prodajalka prodati. V poznih urah so ponujale gobe tudi po 5 Din menico. Kupčija s cvetjem je bila tudi slaba in so ga prodajke peljale s trga skoraj nič manj kot so ga pripeljale nanj. Sadržja je bilo razen kostanja malo. Kostanj je bil liter po 2 do 2,50 Din. — Če bo deževalo delj časa, bodo morali zopet ustaviti regulacna dela pri Ljubljani, ki so jih po dolgem času začeli nadaljevati te dni. Dež se je danes poznal povsod, ne le na trgu, gradbena dela na prostem so počivala.

— Najtežje opravilo na naših cestah je še vedno polaganje električnih kablov. Stare kable postopno izmenjujejo, polagajo jih pa seveda tudi tam, kjer jih doslej ni bilo in so bili električni vodi napeljanj zunaj. Nove kable polagajo povsod v betonske cevi, dočim so stani položeni samo med slojema opeke, poleg pa še povsod položene en cevovod za rezervo. Če se bo poraba toka tako zvišala, da ne bo zadostoval več le en kabel, položijo še en elektrovod, ki ga potegnemo skozi cev, ne da bi jih bilo treba zopet kopati jarek. Tje dni polagajo kable na Erjavčevi cesti. Kjer je hodnik asfaltiran, bo treba seveda razbiti tudi tla. Po in tam v mestu vidimo na ta način poškodovane hodnike, na primer v Prešernovi ulici, ki še niso popravljeni. Priznati je treba, da imajo mestni delavci vedno mnogo dela, zato

nihče ne smatra popravila hodnikov za nujno delo, vendar bi ga ne smeli odlašati do zime, ko vreme več ne dopušta izvršitve takšnih del.

— Iz Ljubljanskim moškim zborom! Od bor za proslavo 20letnice kumanovske zmage nas je naprosil, da pojemo v soboto zjutraj ob 7.15 pri naši zadušnici za kumanovske junake, ki se bo vršila v cerkvi sv. Jakoba in jo bo bral bivi narodni poslanec g. Janko Barle. Arhivarji naj prinese s seboj note pesmi »Usliši nas, Gospod!«, »Človek, glej doganje svoje!«, »Blagor mu, ki se spočije!« in »Ferjančičovo« O Gospod!«. Vkljub temu, da smo povsod vporeni in da pogosto sodelujemo pri raznih proslavah, vas prosim, da se te žalne maše, pri kateri bomo peči samo slovenske nagrobnice v čast spomenu junakom Kumanovskega. Udeležite se te maše v čim najlepšem številu. Z. Prelovac.

— Iz Umetnostno - zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v sredo 26. t. m. ob 3. popoldne ogled semeniške knjižnice (Quaglieve freske), in stolne cerkve (Quaglie, Langus, Lichtenreiter, Zajc, Tome, Robba, Angelo Pozzo). Vabljeni člani ter prijatelji umetnosti izven društva. Vodi! bo msgr. Viktor Steška. Sestanek pred semenišcem.

— Iz Francozi institut v Ljubljani opozarja na dvojno sklopičnih predavanj priljubljenega francoskega predavatelja g. Leona Reya, direktorja arheološke misije v Albaniji. V četrtek 27. t. m. ob 18. bo govoril o svetli gori Atoš, v petek 28. t. m. pa o francoskem značaju. Prvo predavanje bo v univerzitetni zbornici, drugo pa v društvenih prostorih v Narodnem domu.

— Iz Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v Ljubljani pozivlje vse svoje oddelke in člane, da se udeležijo pogreba dvornega svetnika g. Frana Milčinskega dne 26. t. m. ob 4. popoldne. Pokojnik je bil ustanovitelj in prvi tajnik društva. Čast njegovega spomina!

— Iz Otroške nogavice, rokavice in razne pletenine kupite dobro pri trdnici KARL NIČNIK, Stari trg.

— Iz Našel se je svršnik. Dobi se Ulica na grad 4, prtiličja.

— Iz Izbrani družabni plesni tečaj v Kazini pod vodstvom mojstra Jenka je vsako sredo ob pol 21. Vabljeni in vpeljeni gostje. 562n

— Lepa proslava 20letnice srbske zmage pri Kumanovu. Jeseniški Škol je v soboto zvečer na najlepši način proslavil zmago srbskega orožja pri Kumanovem. Proslava, katere se je udeležilo toliko občinstva, da je bila dvorana nabito polna in so mnogi morali ostati v stranski dvoranih, je ponovno dokazala, da Jeseničani vedo ceniti pomen zmage pri Kumanovem in da jugoslovenska državna ideja na Jesenicah kljub oviram stalno napreduje. Proslave so se udeležili poleg občinstva vseh slojev vsi predstavniki oblasti, državnih uradov, občine, šol, društvo in organizacij ter predstavniki javnosti. Sokolski oder je bil okrašen z državnimi trobojnicami, cvetjem in zelenjem. Pod sliko sivolasnega pokojnega kralja Petra je visela krasna slika, ki predstavlja juris srbskih borcev, ki jih je vodila k zmagi kosovska devotica. Močan sokolski orkester je zaigral državno himno, nakar je brat Franjo Klavara v lepem govoru očrtal vse junaške boje in trpljenje srbskega naroda od zgodovinskega Kosovega pa do svetovne vojne. Sokolski pevski zbor je pod vodstvom brata Sređenška ubrano zapel srbsko narodno »Što čutiš Srbije tužnic, nakar se je pojavil na odru drugi govornik — brat Miha Čop, bivši četnik v črnogorski armadi ter junaški borec za ideale jugoslovenstva. Občinstvo ga je navdušeno pozdravilo. Orisal je težke boje srbskih in črnogorskih armad, vse od Taraboša, Kumanovega, Bitolja in Drinopolja, ki so končali z zmagami njihovega orožja in postavile prve temelje naši svobodni državi. Za svoj govor je žel gromke ovacije občinstva. Pevski zbor Sokola je močno zapel še »U boje, nakar je sokolski orkester zaključil lepo proslavo s sokolsko koračnico.

— Tiskarski skrat. V sobotni številki »Slov. Naroda« je med življenjepisom gospoda Pavlina tiskarski skrat spremenil ime slovitega češkega inženjerja Schulza v Schubra, kar s tem popravljamo.

— Pomlad v jeseni. Na vrtu gospodične Anke Klinarjeve je te dni ovela mlada jablana kakor pomladi.

— Društvo »Sotca« na Jesenicah skuša nuditi svojim članom poleg predavanj in drugih kulturnih dobrin tudi najnujnejšo materijalno pomoč. Ima zaslonno prenočišče s 4 posteljami v svojem društvenem lokalu, kjer dobe prenočišče oni, ki prihajajo preko meje, pa tudi oni, ki so brez posla. Ima pa društvo med svojimi člani dosti brezposelnih in tudi takih, ki so morali brez najnujnejšega zapustiti rodno grado. Sedaj, ko se bliža zima, bo za te reveže brezdomovince zelo hudo, ko nimajo tople oblike in ne vedo kje bi si pogreli premrzle ude. Da bi moglo društvo tem nesrečnim vsaj nekoliko pomagati, naproša vsa dobra srca, da bi možka oblačila in čevlje ter morda tudi kako posteljino, ki se namerava odložiti, darovala društvu ter s tem pomagala najbednejšim. Tudi vsak drugi najmanjši dar bo hvaležno sprejet. Kdor bi hotel kaj darovati, naj blagovoli poslati društvu svoj naslov, nakar bo društvo samo poslalo na dom po darovane predmete. Prosiyo vas najbednejši!

— Svetloton - filme priide ta teden na Jesenice, kjer se bo snemal kulturni film »Kranjska industrijska družba«. Ta prvi domači industrijski svoj film bo na poseben način prikazoval zanimivo in poučljivo izdelovanje železnih žoljev, žic in cev. Film se bo v kratkem predvajal tudi v Ljubljani. 25-10

Akademikom-novincem

Vselej, ko se obnavlja jesen, prihajajo na naše univerze mlade moči, polne upa in idej. Najvišji znanstveni zavodi jim skušajo nuditi strokovno izobrazbo za njihovo bodočo pot. Vse drugače pa je z akademiki: društvi; izpolnjujejo to, kar univerze niso mogle dati; poglobljajo jih v kulturna, gospodarska in socialna vprašanja naše dobe in vzgajajo mlade akademike v duhu družabnosti in tovarištva.

»Triglave«, ki je pred 57 leti nastopil svojo pot med slovenski narod, si je na papor zapisal besedo: Domovina. Mogućna ideja, ki ima že v začetku društvenega delovanja posebni pomen; pod svojo zastavo je zbirala večino slovenskih akademikov. Ki bi sigurno brez njega prišli v roke renega: na tujih tleh. V slovenskih akademikih, ki so študirali v tujini in jim je dozorila na rodu bil resnično pri srcu, se je vedel oblikovalo spoznanje: celotna inteligenca je poklicana, da žrtvuje vse v ohranitev tamošnjosti, jezika in kulture in da posebno ob naših mejah potencira nacionalno delovanje v svrhu ohranitve zavednosti slovenskega naroda.

»Triglave« je bil mogočen čuvár na tej poti. Na eni strani odločen boj proti znanstveni sovražnosti, ki so skušali zapeljati naš narod na stranpot, a istočasno boro proti onim, ki so pod krinko pseudo-voditeljev skušali zastrupiti нрав slovenskega naroda.

»Triglave« bo nadaljeval svoje delo tudi v bodočnosti po istih načelih kakor nekdanj. Prilagodil se bo vedno novim strujam in položaju, vedno, bo stal kot bučen čuvár na braniku slovenskih svetinj in bo doprinesel svoj delež k državnemu in narodnemu edinstvu. »Triglave« stoji na stališču, da bo le v mogočini jugoslovenski državi ohranil slovenski narod vse svoje, s krvjo pridobljene pravice kulturnega naroda na svobodni zemlji.

Odločno stališče v narodnem, kulturnem, gospodarskem in socialnem vprašanju je poleg prijateljstva »Triglave« zlasti približalo vedno nove vrste akademske mladine. V vseh dobah so bila na stezaj odprta vrata »Triglava« vsem, ki so prinesli nove ideje in mlade moči pod njegovo zatočišče. »Triglave« je ostal in bo ostal vselej mlad, svež in borben. Vabi akademike-novince pod svoje okrilje, ker hoče regeneracijo z mladimi silami v korist naroda in države.

Vpisovanje se vrši vsak dan od 11. do 12. ure v tajništvo jugoslov. akademskega društva »Triglava«, Zagreb, Gunduličeva ulica št. 29.

„Črna glava“ - „extrablond“ je produkt tridesetletnih izkuženj. To sredstvo vrne potemnelim lasem zaželeno svetlo nijanso, dodatek »Haarglanze« pa konservira in krepi nežne, svetle lase in jim da istočasno prekrasni zlati sijaj. Vsem ljubiteljem naše staroznane kisikove pošiljave priporočamo uporabo sredstva »Črna glava« - »extrablond« z dodatkom sredstva »Haarglanze« in ocali proti peni. Pazite na zelenbeli omot! 10

pa skoraj že vsaka kmečka hiša. Posebno krasen, večji eksemplar je na Brezniku blizu Škocjane.

V naših krajih bi našel strokovnjak obilo gradiva, zlasti na izkopavljen. Dosti je še strokovno izvezbanih trdnih delavcev, ki so preživeli Pečnika; le ti bi proti primerni, skromni žrtvi radevolje prišli za lopate in vzdignili »šace«!

Iz Novega mesta

— Debatni večer. Nocoj razpravlja v Sokolskem domu trebanjski učitelj gosp. Marjan Tratar vprašanje državljanske vzgoje v Sokolu, šoli in doma.

— Opozorilo. Vsi davčni zavezanci se opozarjajo, da pravočasno vložijo davčne prijave za leto 1932, in sicer do zadnjega oktobra.

— Ceste so preozke. Kolesarji divjajo na vse pretege, kar smo že javno žigosali. Niti policijske kazni jih ne izpametujejo. V nedeljo ponoči sta pridrevla tako dva kolesarja. Prvi z vso naglico po Zagrebški cesti, drugi, ki je videl pred seboj prosto pot, po Trdinovi cesti. Oba sta hotela čez most v mesto, pa sta pred Kastelevo prodajalno v Kandiji trčila tako silovito, da sta v lokih odletela na cesto in polomljeni kolesi in potokljena kolena nesla s policajem na stražnico. Pa bosta gotovo še drvela. — Neki delavec je peljal motorno kolo svojega gospodarja, stavbnika Vrhovnika, v Ferličev garažo na svaženje. Naenkrat se je pod drevoredom znašlo toliko voz pred njim, da v naglici ni vedel kam zaviti in je sunkoma pridrvel v občestni kamen pred Povhovo tovarno na Ljubljanski cesti. Izruval je težki kamen, prednji del motornega kolesa se je ves polomil, vozač je v dveh zaporednih lokih spaval po cesti in se je le nekoliko opraskal. — Proti kolodvoru je veselo drdel lepi Pickov peresni voz, pa je na ovinku pri »Saletinu« pridrljal nasproti avto, konj se je splašal, skočil v stran, zadel z vozom v občestni kamen, zadnje kolo je odletelo, enako z voza hlapec, konj pa se je v jarku ustavil. Privozil je mimo Kastelevo tovarni voz in naložil Pickov voz in zdrobljeno kolo, hlapec se je malo pretegnil in sam gnil konja domov. Pa recite, če niso ceste preozke!

— Kuluk prične v smilhe-stopiški občini v sredo 26. t. m. Občinska pota se morajo popraviti s kulukom, ki je predpisan za leto 1932. Delo je odmerjeno po velikosti predpisanih neposrednih davkov. Kdor ne bo delal, se mu bo delo iztirjavlo v denarju. Tudi oni posestniki, ki niso lani odzvali predpisanega kuluka na banovinskih cestah, morajo istega izvršiti sedaj na občinskih cestah. Točno jih o vsem pouče v občinski pisarni.

— Osebnost. Sodniški izpit je s prav dobrim uspehom položil v Ljubljani sodni pripravnik pri tujakšnjem okrožnem sodišču dr. Ludvik Gruden. Čestitamo!

— Nagradno streljanje tujakšnje Streljaške družine je v nedeljo popoldne izpadlo kar najugodnejše. Vreme je bilo strelcem naklonjeno in brez motenj se je streljalo ves dan. Živahno je bilo na stališču že dopoldne, popoldne pa se je zbralo tam za sveto Ano nad Trščakom pol Novega mesta (vse drugo pa je pohitelo na Trško goro). Streljanje je osebnost vodil predsednik novomeške Streljaške družine g. podpolkovnik Vlacav Dic, ki je nalašč v ta namen prispel iz Ljubljane. Vneto mu je pomagal komendant mesta in njegov zastopnik v društvu g. poročnik Grujič. Dijaki so oskrbovali rediteljstvo. Med mnogimi odličnimi gosti smo opazili sreškega načelnika g. Logerja, mestnega župana g. dr. J. Režeka, predsednika okrožnega sodišča g. Kavčiča in prvega državnega tožila g. Barleta. Streljalo se je v tri tarče: Zmagovalna, Novo mesto in splošno. Omenimo le zmagovalce na teh treh tarčah, ki so gg.: posestnik Avsec, dent. Ogrič in tovarnar Povh. Dijaki so pod vodstvom svojega učitelja telovadbe g. Danila Fona streljali na lastno tarčo in so odnesli prve tri nagrade gg. Sajje, Zorko in Ogrič. Diplome sta dobila še dijaka Povh in Režek ter dijakinja Drašlerjeva. Po končanem streljanju je predsednik podpolkovnik Dic z lepim nagovorom razdelil nagrade in diplome. Sreski načelnik g. Loger je v patriotično zamišljenem govoru pozival strelce k vztrajnemu delu za kralja in domovino. Govoril je tudi mestni podžupan g. Filip Ogrič. V imenu mladincev se je oglasil v izbranih besedah osmošolec g. Zorko. V vselem razpoloženju ob pečenem pujsku in rujni dolenjski kapljici je potekala svečanost še pozno v jesenski večer. Lep je bil dan naših strelcev.

Radioprogram

Sreda, 26. oktobra.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Otroški kotiček (gđ. Sl. Vencajzova); 18: Salonski kvintet; 19: Ruščina (dr. N. Preobraženski); 19.30: Literarna ura. Ant. Funtek ob 70-letnici (prof. Fr. Koblar); 20: Samospevi gđ. Anice Kristanove; 20.30: Samospevi g. Avgusta Žilka; 21: Prenos iz kavarne »Zvezda«; 2.15: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Svobodno bomo praktično priznavali šele tedaj, ko bomo zanikali neenakost.

R. Docomolles

Prokletstvo ljubezni

Roman

Lahko bi bil kdik na pomoč in morala bi ga bil kdo slišati, čeprav so bile ušice prazne. Toda kaj če bi mu nihče ne pritril na pomoč? ... S klici bi opozorila nase lopova in bil bi izgubljen. Lopova sta kmalu opazila, da sta izgubila sled za njim. Ustavila sta se in začela srdito preklinjati. Potem sta pa začela stikati po bulvarju. Prišla sta tudi mimo njegovega skrivališča in se ustavila čisto blizu. Ramon je dobro slišal, kako robanita. Slednjič je zavladala tišina. Ramon je počakal še pol ure, potem je pa stopil iz svojega skrivališča.

Bulvar je bil prazen. V daljavi se je že danilo. Mimo je pridrdrala kočija. Ramon je ustavil izvoška in sedel v kočijo z Mitčkom, ki ga je bil jutranji hlad zdranil.

Vrnil se je v svoj hotel, ne da bi ga bilo kdo opazil.

Kmalu je Mitček spal na veliki Ramonovi postelji težko, nemirno spanje, ki sledi silni utrujenosti.

Orobnata tišina je vladala v razkošno opremljeni spalnici, iz vseh kotov je vel sladki dražinski mir srečne domačije.

Ramon je bedel pri spečem otroku. Ves blede je opazoval dečka in razmišljal.

— Kako je to mogoče? Otrok, ki tu spi, je otrok drugega, neznanega, zaman iskanega ljubčka, ki je uničil mojo srečo in mi zagrenil življenje.

Ta otrok je bil živ dokaz zločina ... Neprimernost ovira, večni opomin. V prestreženem pismu je bilo jasno rečeno:

— Najin otrok!

To pismo je bilo sicer uničeno, toda dokazi so bili še vedno tu. Nesrečnega se je polasčal obup. Ali ni ta otrok oviral odpuščanja, kakor je oviral pozabljeno?

Sinovi so podobni materam, pravi ljudski pregovor. In Ramon je spoznal v nežnem dečkovem obrazu Helenine roko.

Iz nedolžnega spečega bitja je dihal tolika iskrenost in neomadeževanost, da je bila Ramonova vera v zlo močno omajana in da je začel dvomiti v možnosti zločina in izdajstva.

Ah, kaj če se je zmotil, kaj če je Heleno in otroka po krivem tako strogo kaznoval.

Padel je na kolena in naslonil glavo na posteljo. Ko je pa zopet vstal, so utihnili vsi dvomi. Kazen je bila morda res malo prestroga, toda pravična.

Po prstih je odšel na drugi konec sobe in začel trezno razmišljati, kaj storiti.

Mitček mu je rešil življenje ...

Nikoli več ga ne zapusti. Zavzame se za zapuščenega sirota in postane za njegovo vzgojo.

Sklenil je zapustiti z dečkom Pariz in preseliti se v penhoški grad. To je bilo treba storiti čim prej, kajti lopova, ki sta jima z Mitčkom komaj ušla, sta ga poznala. Vedela sta, da je on grof de Montlaur, ki je bil poveril nekoč svojega otroka tolovaju, on, ponosni plemič, pa je palmil otročička na pot zločinov.

Ce odpotuje iz Pariza, izgubita lopova sled za njim.

Tistega dne, ko ga je Carmen vsa v skrbih vpraševala, kje je bil dva dni, da ga ni bilo na spregled, ji je odgovoril, da ima doma otroka-sirota. Govoril je o njem nedolžno kot dobronik, ki noče obesiti svojih dobrih del na veliki zvoni.

In ker ni omenjal podrobnosti, ga Carmen in Robert nista hotela nadlegovati z vprašanji. Čestitala sta mu, da je našel plemenito razvedrilo, ki mu bo pomagalo prenašati težko breme življenja.

Ramon je jima tudi povedal, da se namerava preseliti v Penhošt. Carmen se je brž pomudila, da preskrbi vse, kar bo potreboval ubogi otrok.

Ves zatopljen v svoje misli Ramon ni opazil na sestrim in svakovem obrazu sledov globoke bolesi. Oba sta si prizadevala prikriti jo.

Kruto je bilo njuno razočaranje, ko nista dobila tako težko pričakovanih in za oba tako dragocenih pism.

Ze sta mislila, da jih imata, pa so se jima znova izmuznila. Bilo bi torej odveč praviti Ramonu o novem neuspehu.

Bila sta pa trdno prepričana, da pisma prej ali slej dobita. Sklenila sta napeti vse sile, da bi ta cilj čim prej dosegla. V Ramonovi odsotnosti bosta pisma še lažje iskala.

Zvečer je bilo vse pripravljeno. Robert in Carmen sta samo mimogrede videla otroka, ki itak ni mogel vstati prej nego tik pred odhodom.

XII.

ZAUPNO OBVESTILO

Ramon de Montlaur in Mitček sta se nastanila v penhoškem gradu. Ramon je vzorno vzgajal nadarjenega dečka. Bil je srečen, da ima tako marljivega učenca. Učitelj je bil pa tudi postrežljiv in dober.

Zdelo se je, da sta ustvarjena drug za drugega. Bila sta vedno skupaj, nihče ni zahajal k njima, bila sta srečna, da ju puste ljudje pri miru in da lahko sama uživata svojo srečo. In vendar ju je nekaj ločilo, med njima je bilo nekaj, kar ju je odtrajevalo.

Ramon ni hotel, da bi njegov varovanec obdržal ime Mitček. To ime je zbuhalo v njem prežalostne spomine.

Mitček! ... To je bilo ime otroka, ki je nekoč o njem mislil, da je njegov. A ta je samo bastard.

Mitček je bil otrok, ki mu je čelo pokrival s poljub in ki so v njem živele njegove nade.

Ta je pa samo tujec.

Res mu je moral biti hvaležen za svoje življenje, vendar mu pa ni mogel pustiti imena otroka, ki ga je bil izgubil. Klical ga je kar »prijatelj«.

Clovek bi mislil, da bo obudil pogled na penhoški grad v otrokovi duši spomin na sliko, ki mu jo je bila pokazala v Moissellesu »dobra gospa« tistega usodnega večera, ko sta ga Sli-mak in Panouffe oropala miru in sreče.

Pa se ni zgodilo tako. Grad je bil zunaj in znotraj močno izpremenjen. Sicer je pa videl v Moissellesu sliko samo mimogrede. Poleg tega mu je pa rojilo po glavi še nekaj drugega.

»Dobra gospa« se je pisala Helena de Penhošt.

De Penhošt! ... Kakor grad, kjer je

bival. Gotovo je bilo to le naključje, čudno naključje ... in nič več.

Kakšna zveza bi mogla biti med gospo Heleno in tem gradom sredi Bretagne?

In pa, ali ima pravico povedati grofu de Montlaur, da je poznal damo tega imena?

Saj bi moral povedati, od kod je poznal to damo, pripovedovati bi moral o svojem pobegu iz komedijantskega voza, o svoji aretaciji in obsodbi, povedati bi moral, zakaj in kako se je zgodilo, da ni več v kaznilnici, brskati bi moral po vsem tem blatu preteklosti.

Ze sama misel na to mu je bila tako zoperna, da ni hotel izpregovoriti s svojim dobronikom.

Po ušesih se spoznajo zločinci

Zanimive ugotovitve ameriškega zdravnika dr. Kilmerja — Novo polje kriminalistike

Znani newyorški zdravnik dr. Theodor Kilmer je predaval nedavno o zanimivem načinu spoznavanja zločincev po ušesih. 20 let je proučeval ušesa in prišel je do spoznanja, da je že normalni uhoj nevarno spoznavalo sredstvo, tem nevarnejše je pa takozvano zločinsko uho, ki se zelo pogosto pojavlja med tatovi, vlomilci in morilci. Na temelju svojih opazovanj je sestavil sistem delitve ušes kot sredstva za zasledovanje zločincev. Dr. Kilmer je fotografiral nešteto ušes. Opazoval je ušesa ljudi, ki jih je srečaval na ulici, v cerkvi, v gledališču, po pisarnah, dokler se ni naučil spoznavati sto in sto ljudi po ušesih. Ce je imel doma goste, se je zanimal samo za njihova ušesa in po možnosti jih je tudi fotografiral. S tem se je ukvarjal več let, tako da ima sedaj zanimivo zbirko.

Dr. Kilmer je dober fotograf in da bi mogel ušesa točno fotografirati, si je napravil posebno fotokamero, tako da napravi posnetek uhlja po njegovi točni velikosti. Po raznih poskusih je prvič fotografiral desno uho svojega sina. Napravil je šest posnetkov in vsi so bili do najmanjših podrobnosti enaki. Čim je pa fotografiral ušesa raznih ljudi, ki so se zdela na prvi pogled popolnoma enaka, je takoj opazil med njimi razliko. Fotografira vedno desno uho. Fotografiral in primerjal je že okrog 3000 uhljev, pa ni našel dveh, ki bi si bila podobna. Ugotovil je tudi, da se levo in desno uho pri vsakem človeku znatno razlikujeta.

Njegov aparat je dobil ime »uho-graf«. Zločinec, ki bi rad ušel roki pravice, lahko izpremeni barvo las, nosi barvasta očala, da si zakrije oči, si po-barva obrvi itd., toda vse to mu nič ne pomaga, kajti ušes ne more prede-lati. Ker kriminalna policija uhljem zločincev doslej ni posvečala posebne po-

zornosti, si jih tudi zakrivali niso. V bodoče bodo pa detektivji zasledovali zločince v prvi vrsti po ušesih. Odličen newyorški detektiv je pravil dr. Kilmerju, da je večino zločincev spoznal po temenu, ne da bi vedel, zakaj si jih je baš po temenu tako dobro zapomnil. Ce bo Kilmerjeva metoda sprejeta tudi po drugih državah, bodo morali tehnične izraze, nanašajoče se na ušesa, poznati vsi policisti.

Dr. Kilmer deli ušesa v glavnem v pet skupin. V prvi so prilagojena ušesa, ki se tišče glave, v drugi so štrleča, tretja skupina obsega ušesa glede na lego njihovega premiera, uho je lahko bolj ali manj nagnjeno. Uhoj je lahko okrogel ali pa ima obliko elipse, kar je četrta skupina. Peta skupina se pa nanaša na obliko ušesne odprtine, uho je lahko odprto ali zaprto. Po obliki ušes bo lahko policija spoznala ne samo zločince, temveč tudi njihove žrtve. Dr. Kilmer je ugotovil tudi, kako uho izpreminja obliko od mladih let do starosti. Vsako leto se uho nekoliko izpremeni. Zanimivo je tudi, da se poznajo na ušesih rodbinski znaki.

Tragedija slavne pevke

V nedeljo ponoči se je odigrala v berlinski operi krvava rodbinska tragedija, ki bo najbrž zahtevala življenjske slavne operne pevke 38 letne Gertrude Bindernagel. Ustrelil jo je njen mož, 58 letni bivši-stotnik in bankir Wilhelm Hinze, od katerega se je hotela ločiti. Po zločinu so hoteli gledališki uslužbenci moža linčati. Predno so planili nanj, si je hotel Hinze končati življenje, pa mu je revolver odpovedal. Pevka je tako težko ranjena, da je malo upanja, da bi ostala pri življenju. Kroglja ji je raztrgala čreva; ope-

rirali so jo še ponoči, toda zdravniki sami nimajo nobenega upanja, da bi jo rešili.

Igralka je živela s svojim možem zadnje čase v neprestanih preprih. Glavni vzrok je bil v tem, da je hotela imeti pri sebi svojo mater in teto, ki živita v zelo slabih razmerah, dočim je živela sama v izobilju. Mož je bil pa odločno proti skupnemu življenju s ta-ššo in svakinjo in končno se mu je posrečilo prepovoriti ženo, da sta najela manjše stanovanje tako, da sta se morali tašča in svakinja izseliti. Prepriji so se nadaljevali in končno je pevka moža zapustila in se preselila k znan-cem. Obenem je vložila tožbo za loči-tev zakona. To je izhlo sodu dno in prišlo je do tragedije, ki je vzbudila v berlinski družbi splošno pozornost.

Zadnji carski poslanik

Na eni glavnih ulic rumunske pre-stolice blizu kraljevske palače stoji velika palača ruskega poslanništva, ki je pa zdaj že močno zanemarjena. Nad glavnim vhodom pa kraljuje še zdaj dvoglavi carski orel, ob rumunskih in ruskih državnih praznikih plapolja nad njim ruska državna trobojnica. V palači še vedno stanuje zadnji ruski poslanik grof Kozel-Poklevskij, kajti Rumunija še ni priznala sovjetske vlade in nima z njo nobenih stikov, a zadnji carski poslanik v Bukarešti nikakor noče zapustiti svojega bivališča, češ, da ga je imenovala carska vlada in da ni na svetu vlade, ki bi ga mogla od-poklicati. Rumunski kraljevski dvor in vse dosedanje vlade so upoštevale njegovo stališče in tako figurira grof Kozel-Poklevskij (nomen est omen?) še vedno v seznamu diplomatskega zbora kot ruski poslanik v Bukarešti. Vabijo ga tudi na vse državne in dvorne svečanosti, kakor druge diplo-mate.

Rumunska vlada se je že večkrat pogajala z ruskim poslanikom o odku-pu palače, ki bi jo sama rabila. Toda tudi v tem pogledu je grof Kozel-Poklevskij trmast in pravi, da nima pravice prodati palače. Poleg njega stanujeta v palači še dva poslaniška uradnika dr. Miljukov in legacijski svetnik Moletov. Vsi trije pa žive se-veda zelo skromno, ker plač že davno ne dobivajo. Težke življenjske razme-re so jih prisilile oddati v najem ne-kemu industrijskemu koncernu vse prtiličje velike palače in najemnina jim zadostuje za skromno preživljanje. Prodati so morali del krasne notranje opreme poslaniške palače, dragocene preproge in gobeline, krasno porcela-nasto in srebrno posodo ter nekaj slik. Zadnji carski poslanik trdno upa, da bo dočkal izpremembo režima in da bo lahko polagal račune svojega ura-dovanja, ki se je zavleklo za celih 15 let.

Spominajte se slenih!

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Umrli je naš ljubi, dobri soprog, atek in brat, gospod

Fran Milčinski

svetnik stola sedmorice v pokoju, odvetnik in pisatelj

Pogreb bo v sredo, dne 26. oktobra 1932. ob 4. uri popoldne izpred mrtvašnice Stará pot štev. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 24. oktobra 1932.

žalujejo rodbine: Milčinski, Krejči, Arko

POUK

KOVARKEGA VAJENCA
dobrih staršev, sprejem takoj
Petkovšek Anton, Logatec.

STANOVANJA

DVE SOBI
v mezaninu, s posebnim vho-dom, centralno kurjavo, elek-triko, pripravno za pisarno, pred glavno pošto, oddam. — Naslov pove uprava »Sloven-skega Naroda«. 4044

DVOSOB. STANOVANJE
lepo, parketirano, z vodo v ku-hinji, poceni oddam v Stožicah št. 142. 4047

NEPREMIČNINE

DOBRO IDOČO
trgovino mešanega blaga na deželi, brez konkurence, z naj-manj cca. 40.000 Din mesečne-ga prometa, vzamem v najem. — Ponudbe poslati na upravo »Slov. Naroda« pod šifro »Plač-ljivo takoj/4015«.

MAJHNO POSESTVO
obstoječe iz hiše, gospodarske-ga posloplja, nekaj njiv, travni-kov in gozda, na Gorenjskem, prodam po dogovoru. Zglasiti se je do 6. novembra pri lastni-ku Antonu Rakovcu, Dolenja vas, pošta Selca nad Škofjo Loko. 4031

TRGOVINO
mešanega blaga vzamem v na-jem. V pošteved pridejo le pro-metni kraji. Inventar do cca. 50.000 plačam takoj. — Dopise poslati pod šifro »Gorenjako 4041« na upravo »Slov. Naro-da«. 4042

TRGOVINO
na prometni točki vzamem v najem. Letni promet najmanj cca. 500.000 Din. — Ponudbe poslati na upravo »Slov. Naro-da« pod »Dežela 4042«.

GLASBA

POSOJAMO PLOŠČE
in gramofone. — »SLAGER«, Ljubljana, Aleksandrova c. 4 — Marlbor, Slovenska 18. 100/T

SLUŽBE

DOMAČA ŠIVILJA
perfektna, z znanjem nemščine, dobi takoj mesto pri gospe di-rector Menzel, Lava št. 3 pri Celju. 4046

PRODAJI

KOSTANJ
debel, prebran, kg po 1.75 Din Zidan most, nudi Peter Šeti-na, Radeče. 4045

RAZNO

BRZOPRAVLJALNICA
popravlja čevlje hitro in poceni. — Ljubljana, Šelenburgova ul. št. 4, dvorišče. 91/T

Suhe gobe

fižol in orehe plačuje po naj-boljši dnevni ceni
M. Geršak & Co., LJUBLJANA

CENJENE DAME!

Cast mi je naznaniti Vam, da sem ODPRL DANES

DAMSKI FRIZERSKI SALON

v LJUBLJANI, Prečna ulica štev. 4 (v bližini Mestne kopelji)

Salon je popolnoma na novo elegantno preurejen in ustreza vsem zahtevam higijene in je vsestransko strokovnjsko z aparati in pripomočki, s katerimi bom mogel zadovoljivo ustreči zahtevam vsake dame, opremljen. Nadejajoč se, spoštovane dame, da boste čisto posetile moj salon, se Vam vladno priporoča

Damski FRIZERSKI SALON Franci Klifš
Ljubljana, Prečna ulica štev. 4.

Najcenejši nakup!
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 72/T

Štajerska jabolka

prispeja.
PRODAJA
GOSPODARSKA ZVEZA
V LJUBLJANI 4039

Vsa pleskarska in soboslikarska dela

Izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garan-cijo
družba z o. z.
J. HLEBŠ
pleskarstvo in soboslikarstvo
LJUBLJANA, Mestni trg 19
ali Cankarjevo nabrežje 21.
Telefon 7070.

KUPIM

TEHTNICO
decimalno, večjo, dobro ohr-a-njeno, z uteži, kupi županstvo občine Cerklje ob Krki. 4034